

SS Suevic Off Gravesend --Official White Star Line Card
http://www.geocities.com/White_Star_Liners/Suevic.html

Skytteren

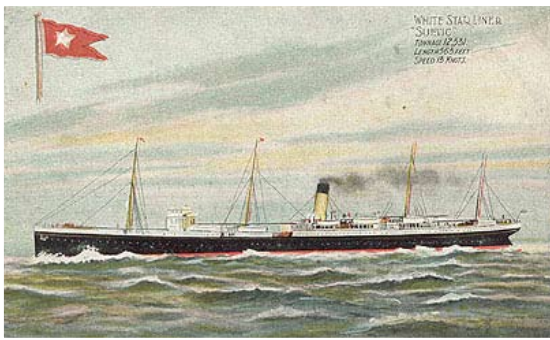
och andra vrak i Skagerrak
-ett hot mot miljön

En makalös historia om hur White Star Lines oceanångare slutade som oljeläckande vrak utanför Lysekil.

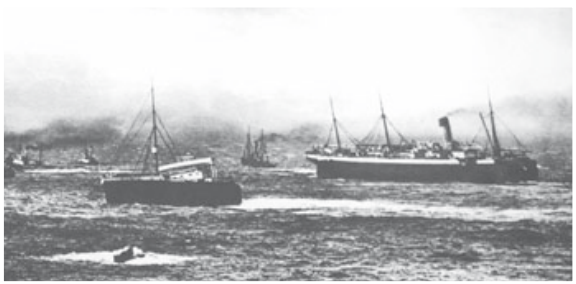
Fartyget S/S Skytteren gick som passagerarfartyg under namnet S/S Suevic i linjetrafik mellan England och Australien via Kapstaden och hon transporterade även trupper i Boerkriget. Skeppet sprängdes loss efter grundstötning för att åter igen svetsas ihop och sedermera byggas om till norsk valkokare med namnet S/S Skytteren. Det spekuleras i att fartygets sista uppdrag var att frakta krigsmateriel till de allierade under andra världskriget och det var då hon sänktes av egen besättning utanför Måseskär.

Sjöfartsmuseet, Göteborg

SS Suevic Off Gravesend --Official White Star Line Card
http://www.geocities.com/White_Star_Liners/Suevic.html

<http://greatoceanliners.net/suevic.html>

S/S Skytteren byggdes för samma rederi som Titanic och gjorde 1901 sin jungfruresa för anrika White Star Lines. S/S Suevic, som oceanångaren och kylfartyget hette från början, gick i 13 knops fart med emigranter och förnödenheter mellan Europa, Sydafrika och Australien. Kort efter sjösättningen blev hon även rekvirerad av engelska flottan för att transportera militärer till Boerkriget.

1907 lämnade Suevic Melbourne för resa via Kapstaden med slutdestination Liverpool. I tät dimma och full fart på väg mot Plymouth gick hon på grund vid den engelska sydvästkusten. Evakueringen leddes av kaptenen - lugnt rökande på sin cigarr - som med 60 man i dimma och hård sjö under 16 timmar räddade alla 382 passagerarna och 141 besättnings-männen. Därefter följde dåtidens mest spektakulära bärgning då Suevics för kapades av med dynamit.

Efter sprängningen bogserades fartyget till Southampton och när den nya 65 meter långa fören svetsats på kunde hon åter sättas i trafik.

Första världskriget kom och Suevic rekvirerades återigen av engelska flottan för trupptransporter i bl a Medelhavet. Fartyget rustades efter kriget upp en klass och gick nu med 266 2:a klass passagerare.

1928 såldes skeppet till ett norskt rederi för 35 000 pund och Suevic byggdes om till valkokaren Skytteren.

Skytteren hamnade under andra världskriget i kvarstad i Göteborg. Tyska fartyg patrullerade ständigt den svenska kusten för att kontrollera alla fartyg på väg till England. 1941 lyckades dock fem norska fartyg ta sig genom spärren och fullastade med bl a krigsmateriel nådde fartygen de allierade. Med den lyckade operationen i minnet planerades ett nytt utbrytningsförsök och den 1 april 1942 sattes planen i verket. Under namnet Operation Performance deltog ett tiotal norska fartyg, däribland Skytteren, i försöket att nå den allierade flottan. Tyskarna besköt fartygen, två klarade sig till de allierade, tre lyckades ta sig tillbaka

till Göteborg och sex skepp sänktes. Skytteren träffades av tyskarna och drev brinnande norrut. Då valde kaptenen att sänka fartyget, som utanför Måseskär sjönk till botten på 74 meters djup.

I tumultet lyckades dock besättningen ta sig i livbåtarna. Hoppet steg när de fick se den svenska isbrytaren Göta Lejon komma emot dem i full fart. De trodde då att räddningen var nära, men 50 meter bort stannade Göta Lejon och vände trots att det tyska fartyget troligtvis kränkte svenskt vatten. En besättningsman omkom och de återstående 110 togs till fånga och sattes i tyska fångläger.

Mer än sextio års senare är Skytteren åter aktuell. Under vintern 2005 uppmärksammades större mängder olja kring Måseskär. Oljan visade sig härröra från vraket av Skytteren och som mest visade kustbevakningens beräkningar ett läckage på uppemot 400 liter per dygn. Vraket har troligtvis läckt i mindre omfattning i runt tio års tid och läckagets omfattning varierar. Skytteren kan ha haft en bunkerkapacitet på 6000 m³ och skulle kunna ha varit fullbunkrad för att klara en längre resa när hon sjönk. Teoretiskt skulle ett läckage om 400 liter per dygn, i så fall kunna pågå under flera decennier. Under tiden föreligger dessutom risk för att vraket skall kollapsa, vilket skulle kunna orsaka ett större läckage av olja längs kusten.

Länsstyrelsen i Västra Götalands län har gjort en utredning "Vrak i Skagerrak".

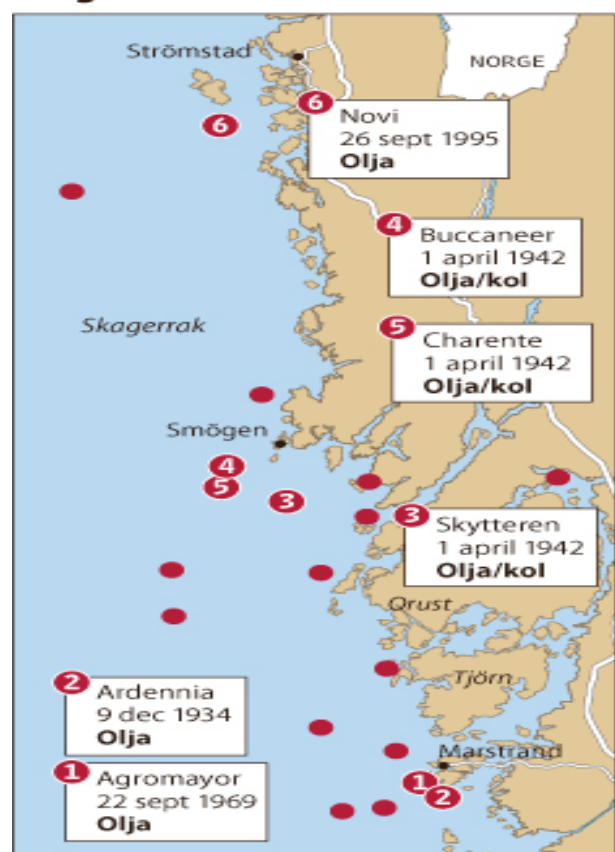
I utredningen är Skytteren ett av de 20 riskklassade vraken i Skagerrak vars bunker och last utgör ett potentiellt hot mot den marina miljön och fiskerinäringen. De flesta fartyg sjönk i samband med kriget och ansvarsfrågan är ännu inte utredd.

Preem och Stena Bulk stödjer Länsstyrelsens arbete och har initierat en utredning av möjliga saneringsmetoder och kostnader för att tömma vraken på olja. Utredningen, som utförts av Chalmers, belyser även kostnaderna för ett eventuellt större oljespill för att uppmärksamma myndigheterna på de konsekvenser ett större läckage olja kan få för vårt samhälle.

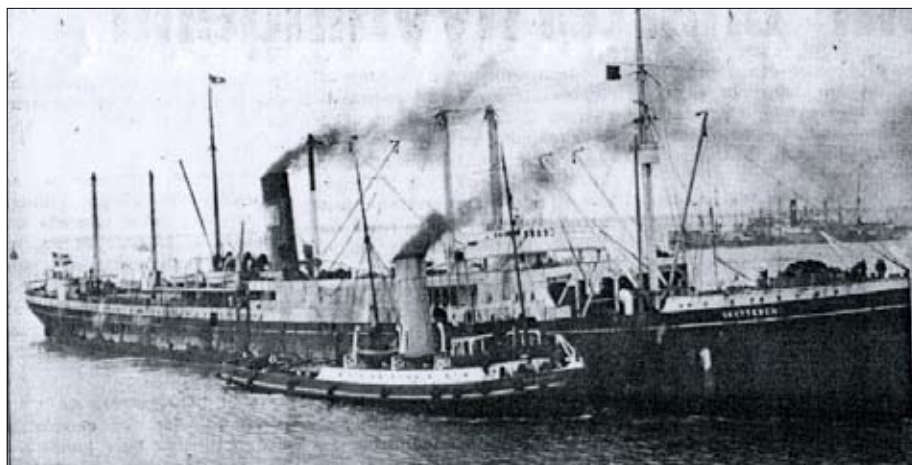
<http://www.titanic-titanic.com/suevic.shtml>

Läckande vrak längs svenska västkusten

Källa: Rapport från Forum Skagerrak och länsstyrelsen

GP-Grafik

The Great Ocean Liners
<http://greatoceanliners.net/index2.html>

Fakta om Skytteren

Byggt 1899 av Harland & Wolff i Belfast för White Star Line.

Storlek: 172.2 m x 19.3 m (565 x 63.3 fot) och 12,531 (GRT)

Marschfart 13.5 kn.

Antal passagerare: 400 i Cabin Class

Har du frågor kring vraken i Skagerrak är du välkommen att kontakta vattenvårdsenheten på Västra Götalands länsstyrelse. <http://www.o.lst.se/o/> alternativt läsa mer på Preem, Stena Bulks eller Kustbevakningens hemsidor www.preem.se, www.stenabulk.com, www.kustbevakningen.se

KUSTBEVAKNINGEN

CHALMERS

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Stena Bulk
INNOVATION & PERFORMANCE